

Handläggare
Daniel Edenborgh
Telefon: 08 50842252

Till
Östermalms stadsdelsnämnd
2021-02-11

Remiss av motion om återbruksgallerior.

Svar på remiss från kommunstyrelsen dnr 2020/1077

Förslag till beslut

Östermalms stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Sammanfattning

Maria Mustonen och Sara Stenudd (båda V) har skrivit en motion där de föreslår att staden ska utreda hur kommunala återbruksgallerior kan implementeras i Stockholm, hur byggvaror och annat relevant verksamhetsavfall kan inkluderas i konceptet, var en pilotanläggning kan lokaliseras samt att en utvärdering görs av stadens Pop Up återbruksverksamhet

Förvaltningen ställer sig positiv till förslaget i sin helhet och ambitionen att underlätta för medborgarna att återbruka och materialåtervinna sitt avfall.

Bakgrund

Maria Mustonen och Sara Stenudd (båda V) har skrivit en motion till kommunfullmäktige där de föreslår följande:

- att uppdra åt Stockholm Vatten och Avfall AB och arbetsmarknadsnämnden i samarbete med andra relevanta nämnder att utreda hur kommunala återbruksgallerior kan implementeras i Stockholm,
- att uppdra åt Stockholm Vatten och Avfall AB att utreda hur byggvaror och annat relevant verksamhetsavfall kan inkluderas i konceptet,
- att uppdra åt exploateringsnämnden att tillsammans med stadsbyggnadsnämnden utreda var en pilotanläggning kan lokaliseras,
- att uppdra Stockholm Vatten och Avfall AB att göra en utvärdering av Pop Up återbruksverksamheten.

Kommunstyrelsen har skickat motionen på remiss till elva av stadens förvaltningar och bolag.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts av kvalitetsavdelningen i samråd med parkmiljöavdelningen.

Ärendet

Enligt motionärerna producerar hushållen i Sverige 4,5 miljoner ton avfall per år enligt den nyaste avfallsstatistiken från Naturvårdsverket och Avfall Sverige. Det blir 467 kilo i genomsnitt per person. Hälften av hushållsavfallet energiåtervinns och 35 procent materialåtervinns.

Bortsett från gruvindustrin är byggsektorn den största avfallsproducenten när det gäller verksamhetsavfall. Trots många bra initiativ har det inte varit problemfritt att introducera cirkulära verksamhetsmodeller i branschen. Det saknas forum där utbudet och efterfrågan kan mötas, menar motionärerna.

Den totala mängden avfall ökar men återanvändningen av både byggmaterial, textilier och loppismaterial ökar också. Motionärerna menar att det behövs fler styrmedel som bryter trenden med ökat materialanvändning och som skapar möjligheter till ökat återbruk.

I motionen lyfts Eskilstuna kommuns verksamhet ReTuna som ett bra sätt att minska uppkomsten av avfall och öka återanvändningen, samma modell bör kunna tillämpas och anpassas till Stockholms stads förutsättningar, anser de.

Det kommunala bolaget Eskilstuna Energi och Miljö driver återbruksgallerian ReTuna. Verksamhetsmodellen innebär att man kan lämna sina gamla prylar till den intilliggande återvinningscentralen. Varorna sorteras, rustas upp vid behov och säljs sedan i ReTunas butiker. Eskilstuna Energi och Miljö hyr ut lokalerna till företagarna som driver butikerna och även kommunens resursenhet för Aktivitet, Motivation och Arbete (AMA) är inblandad i processen. Man kan hitta kläder, möbler, IT-utrustning, idrottsredskap och så vidare. Det som inte kan återanvändas material- eller energiåtervinns av återvinningscentralen. 2019 sålde ReTuna varor för 16,5 miljoner kronor. Gallerian har även en folkbildande uppgift och håller till exempel kurser om hållbarhet.

Östermalms stadsdelsförvaltning
Kvalitetsavdelningen

Karlavägen 104
Box 24 156
10451 Stockholm
Växel 08-50810000
Fax
ostermalm@stockholm.se
stockholm.se

Motionärerna föreslår också att verksamheten bör kombineras med arbetsmarknadsåtgärder så att den kan erbjuda Stockholmsjobb och praktikplatser. Ett folkbildningsuppdrag och tät samverkan med stadens skolor ingår också i konceptet. Det kan även kombineras med kreativa näringar som kan använda återvunna material för att

skapa hållbart mode och design som sedan kan saluföras i återbruksgallerian.

I samband med återbruksgallerior för hushållsvaror menar motionärerna att även en satsning på byggvaror bör göras. Då kan ett byggvaruhus med återvunnet byggmaterial bli en del av konceptet. Målsättningen bör vara att ha återbruksgallerior i olika delar av staden så att de blir tillgängliga för alla stockholmare, men det är lämpligast att börja verksamheten i en pilotanläggning i ett centralt läge.

Motionärerna föreslår också att Stockholms stads Pop Up återbruksverksamhet utvärderas. Verksamheten är uppskattad och skulle kunna utvecklas till ett komplement till föreslagna återbruksgallerior.

Synpunkter och förslag

Jordens resurser är ändliga och recirkulationen av redan uttagna resurser är därför central för en hållbar utveckling. I en cirkulär ekonomi är strävan att produkter ska vara tillverkade av biobaserat eller återvunnet material. Produkterna ska också vara designade för att kunna användas så länge som möjligt, repareras och till slut materialåtervinnas på ett effektivt och säkert sätt. En princip i den cirkulära ekonomin är att ju längre produkter och komponenter kan användas och återanvändas, desto mer ekonomiskt värde kan de skapa.

Målet i stadens miljöprogram om ett resurssmart Stockholm omfattar tre etappmål för programperioden:

- Minskad resursanvändning och klokare konsumtion
- Ökad recirkulation av materiella resurser inom staden
- En ökad resurseffektivitet i samband med byggprocessen

En grundläggande princip i stadens arbete för ett resurssmart Stockholm är ambitionen att förebygga uppkomsten av avfall och främja återvinning i enlighet med EU:s avfallshierarki. I Miljöprogrammet står även att staden ska underlätta för ökat återbruk genom exempelvis fler Pop Up återbruk, stationära återbruk, förstärkning på återvinningscentraler och åtgärder för ökat återbruk av textilier.

Östermalms stadsdelsförvaltning
Kvalitetsavdelningen

Karlavägen 104
Box 24 156
10451 Stockholm
Växel 08-50810000
Fax
ostermalm@stockholm.se
stockholm.se

Förvaltningen instämmer i att för att Stockholm ska kunna bli en föregångare även inom cirkulär ekonomi behöver det bli enklare att återbruka och materialåtervinna. Det är en förutsättning för att de

sopor som i slutändan blir kvar och som förbränns ska kunna vara fria från fossil råvara.

Inom Norra Djurgårdsstadens stadsutvecklingsprojekt genomfördes 2015 en innovationsupphandling kring ”framtidens återvinningscentral”. Upphandlingen resulterade i två separata projekt: Dels det nu etablerade Pop Up återbruket, som löpande flyttas runt i staden. Dels en utredning om förutsättningarna för att upprätta en stationär återbruksverksamhet i Norra Djurgårdsstaden. Stockholm vatten och avfall AB fick uppdraget att driva projektet vidare efter att konsultutredningen var klar. Östermalms stadsdelsnämnd var då mycket positiv och deltog aktivt i projektet. Band annat åkte representanter från nämnden, förvaltningen och funktionshinderrådet till ReTuna på studiebesök. På grund av olika omständigheter, såsom att den verksamhet inom civilsamhället som var fastighetsägare till den tilltänkta återbruksbyggnaden såg återbrukshusverksamheten som konkurrerande verksamhet och nekade hyreskontrakt, lades projektet på is. Stockholm vatten och avfall AB utreder fortfarande om återbruk kan vara en del av verksamheten i Hus 19 i Gasverksområdet, tillsammans med annan verksamhet liknande Glashus 1 i Hammarby sjöstad.

Förvaltningen anser det vore intressant om återbruksgallerior utreds vidare. Förvaltningen ställer sig även positiv till att Östermalm och kanske mer specifikt Norra Djurgårdsstaden är en plats där en sådan verksamhet etableras.

Av ovanstående skäl ställer sig förvaltningen positiv till motionen i sin helhet och ambitionen att underlätta för stockholmarna att återbruka och materialåtervinna sitt avfall.

Kerstin Andersson
Stadsdelsdirektör

Carolina Bjurling
Kvalitetschef

Östermalms stadsdelsförvaltning
Kvalitetsavdelningen

Karlavägen 104
Box 24 156
10451 Stockholm
Växel 08-50810000
Fax
ostermalm@stockholm.se
stockholm.se

Bilagor

1. Motion om återbruksgallerior

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Kerstin Andersson, Stadsdelsdirektör	2021-01-27
Carolina Bjurling, Kvalitetschef	2021-01-26